

Expoziție foto-documentară itinerantă:

„Apel la memorie: victimele războaielor”

Muzeul de Istorie „Paul Păltănea” Galați organizează miercuri, 4 mai 2022, ora 12⁰⁰, vernisajul Expoziției foto-documentare itinerante: „Apel la memorie: victimele războaielor”, eveniment coordonat de publicistul bucureștean Radu Petrescu-Muscel. Expoziția include 40 de tablouri ordonate cronologic, evidențiind constanta statutului de liman miraculos al României într-o Europa grav afectată de războaiele secolelor XX și XXI (refugiați armeni, cehoslovaci, polonezi, basarabeni și bucovineni, lituanieni, greci, chilieni, ucrainieni).

Exodul polonez a început încă din 10 septembrie 1939, cu populația civilă, în condițiile în care, la nivelul conducătorilor de stat, nu exista o înțelegere oficială. Ca răspuns la solicitarea guvernului polonez din 13 septembrie 1939, Președinția Consiliului de Miniștri din România a dat un comunicat, la 15 septembrie, în care erau reglementate măsurile pentru primirea refugiaților polonezi. Prin România **au tranzitat cu succes Tezaurul Băncii Naționale, dar și marile comori culturale, inclusiv tapiseriile castelului Wavel din Cracovia.** Până la joncțiunea trupelor germane cu cele sovietice, care au atacat la rândul lor Polonia în data de 17 septembrie 1939, în baza anexei secrete a Pactului Molotov-Ribbentrop (23 august 1939), prin punctele vamale de la frontiera comună cu Polonia, au intrat în România – pe jos sau la bordul mașinilor proprii – peste 55.000 de refugiați civili și militari, inclusiv tehnică de luptă care, ulterior, cu acordul Germaniei, va completa dotarea armatei române (tancuri, avioane militare și civile etc.). Refugiații s-au stabilit pe întreg teritoriul României, din Moldova spre Muntenia, Oltenia, Dobrogea și Banat (Băile Herculane), nu și în Transilvania. Din octombrie 1939 până în martie 1940, la Câmpulung Muscel a funcționat un mare lagăr pentru militarii polonezi internați (cca. 1.100 ofițeri și trupă). Cu complicitatea autorităților, majoritatea militarilor au evadat, ajungând la trupele poloneze din Franța și Palestina britanică, reîncepând de acolo lupta împotriva germanilor și aliaților acestora. În afara militarilor, în perioada 1939-1950 au locuit în județul Muscel peste 600 de refugiați civili. La Câmpulung, stațiune climaterică din 1925, au existat o grădiniță, o școală și o tabără de vară pentru tinerii polonezi din alte localități, organizându-se inclusiv evenimente muzicale pentru localnici (dirijorul coral Napadiewicz și pianistul Stanislaw Wislocki, absolvent în timpul războiului al Academiei de Muzică din Timișoara și al Conservatorului din București etc). În reședința patriarhală de la Dragoslavele a fost internat Mareșalul Edward Rydz-Smigly, comandantul suprem al forțelor armate poloneze, cu suita sa. În noaptea de 15/16 decembrie 1940, cu ajutorul colonelului Romuald Najsarek, comandantul polonez al lagărului de internare pentru soldați din Câmpulung, mareșalul a evadat într-o mașină sport, deghizat, pe ruta Brașov-Arad. A trăit scurt timp la Budapesta sub altă identitate, apoi s-a strecurat în Varșovia ocupată de germani, alăturându-se Rezistenței statului subteran coordonat de guvernul în exil (Londra). În perioada 1945-1950, majoritatea refugiaților civili din Câmpulung s-au repatriat. Cei care nu au vrut să se întoarcă într-o Polonie condusă de comuniști au plecat în Anglia, Canada, SUA, Australia și America de Sud. Printre refugiații din Muscel ajunși în Polonia s-au numărat și **urmașii lui Titu Maiorescu** din partea fiicei acestuia din prima căsătorie, Contesa Livia de Dymysza (1863-1946), foști cetățeni lituanieni ajunși în România în octombrie 1942 la intervenția lui Nicolae Racotta pe lângă Raoul Bossy, ambasador la Berlin. În contextul actual al refugierii a peste 4 milioane de civili din Ucraina, peste 800.000 tranzitând deja prin România, declarația Terezei Plater-Wawrzyniak, strănepoata lui Titu Maiorescu, este elocventă: **„Stabilită-n Polonia, la inima am avut totdeauna în primul rând Polonia, apoi România și, ca datorie, Lituania, țara mea de naștere !” (Radu Petrescu Muscel)**

Responsabil Relații Publice,
Aura Cristian